

JENICA CĂLINA

AUREL CĂLINA

JENICA CĂLINA

AUREL CĂLINA

**AGROTURISM ȘI EXPLOATAREA
NEPOLUANTĂ A RESURSELOR
AGROTURISTICE**

Editura UNIVERSITARIA

Craiova, 2025

Referenți științifici:

Conf.univ.dr. Marius Miluț

Conf.univ.dr. Alin Croitoru

Copyright © 2025 Editura Universitaria

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CĂLINA, JENICA

Agroturism și exploatarea nepoluantă a resurselor agroturistice /

Jenica Călina, Aurel Călina. - Craiova : Universitaria, 2025

Conține bibliografie

ISBN 978-606-14-2235-7

I. Călina, Aurel

338.48

© 2025 by Editura Universitaria

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețelele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

CAPITOLUL I

TURISMUL ȘI TENDINȚELE PE PLAN MONDIAL

1.1. CONCEPTELE DE BAZĂ ALE TURISMULUI

Turismul prin structura activităților necesită servicii de cazare, transport, atracții, ospitalitate etc., care sunt oferite de diverse industrii, acționează ca un factor stimulator al sistemului economic global, are o mare importanță în structura mecanismului economic și un rol activ în procesul de dezvoltare și modernizare a economiei unei țări.

Turismul se adresează populației de diferite vârste, profesii și condiții sociale, fiind o activitate specific umană. Pentru a practica turismul, populația trebuie să atingă anumite standarde sociale și economice. Turismul are puncte de tangență cu: geografia, geologia, istoria, biologia, economia, psihologia, etc.

A. *Prezentarea conceptului de turism* implică o serie de definiții, abordări și interpretări diferite, aferente diferitelor etape ale dezvoltării socio-economice, fiecare cercetător/specialist încercând să identifice și să explice noi laturi a ceea ce avea să devină în timp un domeniu foarte distinct și foarte important.

Din punct de vedere *etimologic*, în unele dicționare cuvântul *turism* provine din termenul englezesc *to tour* - având semnificația de excursie, de a călători, a colinda; în altele se precizează ca termenul provine din limba franceză *tour* - călătorie, drumetrie, circuit, iar anumiți cercetători localizează proveniența termenului ca fiind din limba greacă *turnus* (cu aceeași semnificație). Indiferent de proveniența sa, termenul desemnează concis plăcerea unei persoane implicate de a parcurge un traseu într-o zonă diferită față de aria teritorială în care locuiește.

Termenul *tour* apare pentru prima dată în unele documente englezești în jurul anilor 1700, fiind interpretat ca acea acțiune de a vizita anumite obiective, sau cu alte cuvinte, deplasarea și sejurul persoanelor în altă localitate pentru a petrece timpul liber (*loisir*).

Punctele de vedere asupra fenomenului turism s-au formulat în același timp cu evoluția sa. Eduard Guyer-Freuler formulează una din primele definiții ale turismului, ce include elemente tehnice, sociale și economice și stabilește relația dintre turism și industria hotelieră. În studiul său intitulat *Turismul și afacerile hoteliere (Fremdenverkehr und Hotelwesen)* precizează că „turismul

este fenomen bazat pe creșterea necesității de refacere a sănătății și schimbarea mediului înconjurător, pe apariția și dezvoltarea sentimentului de receptivitate față de frumusețile naturii, precum și pe relațiile strânse dintre diferitele popoare, pe apariția și dezvoltarea companiilor din domeniul comerțului, diferitelor industrii și profesii, și pe îmbunătățirea diferitelor mijloace de transport” (Guyer-Freuler, 1874, 1905).

În 1910, *Edmond Picard*, citat de Bernecker, tratează fenomenul turistic nu numai ca o activitate ce are ca obiect satisfacerea nevoilor turiștilor ci și „ansamblul organismelor economice care intră în legătură odată cu deplasarea turiștilor interni și străini ” (Bernecker, 1965). Profesorul elvețian Walter Hunziker este cel a formulat definiția de referință a turismului, acceptată azi de majoritatea specialiștilor din economia turismului: „Turismul reprezintă ansamblul relațiilor și fenomenelor ce rezultă din deplasarea și sejurul persoanelor în afara locului de reședință, atâta timp cât deplasarea și sejurul nu sunt motivate de o stabilire permanentă sau o activitate lucrativă oarecare” (Hunziker, 1940).

În dicționarul enciclopedic (1978) turismul este definit ca fiind „o latură a sectorului terțiar al economiei, unde activitatea prestată are ca scop organizarea și desfășurarea călătoriilor de agrement sau a deplasărilor de persoane la diferite congrese și reuniuni, incluzând toate activitățile necesare satisfacerii trebuințelor de consum și servicii ale turiștilor”. Claude Kaspar din dorința de a introduce în conceptul turismului și călătoriile în scop de afaceri, apreciază că, „turismul este ansamblul relațiilor și faptelor constituite din deplasarea și sejurul persoanelor pentru care locul de sejur nu este nici domiciliul și nici locul principal al activității profesionale” (Kaspar, 1991).

În concepția literaturii românești de specialitate turismul se referă, în principal la „deplasarea temporară a persoanelor către destinații situate în afara reședinței obișnuite, pentru o perioadă ce nu depășește un an și la activitățile desfășurate pe durata călătoriilor și sejururilor petrecute la acele destinații” (Florescu et al., 2003).

Turismul este definit de Organizația Mondială a Turismului (UNWTO), printr-o formă care depășește imaginea turismului ca vacanță și cuprinde „toate activitățile pe care le realizează persoanele în timpul călătoriilor și șederilor în locuri diferite de ambientul obișnuit, pentru o

perioadă neîntreruptă de până la un an, în scopuri de petrecere a timpului liber, pentru afaceri și ale motive” (UNWTO, 2019a).

În funcție de pregătirea profesională a celor ce au studiat și și-au exprimat opiniile: turismul va reprezenta întotdeauna, în concepția unui economist, un fenomen de natură pur economică (fiind analizat prin prisma efectelor economice și a contribuției la dezvoltarea economică, cu accent pe cerere, ofertă, schimb comercial, balanță de plăți, crearea de locuri de muncă, venituri fiscale); geograful va afirma că este în primul rând o activitate legată de studiul și valorificarea resurselor naturale (relief, climă, faună, ape); sociologul va interpreta turismul prin prisma implicațiilor negative ale vieții cotidiene asupra oamenilor; psihologul va aborda fenomenul prin independența și senzația de bună dispoziție a oamenilor în timpul vacanțelor; un ecologist va privi turismul sub aspectul impactului pozitiv/negativ asupra mediului; iar un specialist în urbanism și amenajarea teritoriului va trata fenomenul sub aspectul implicațiilor turismului în transformarea peisajului prin crearea/transformarea de localități/ stațiuni turistice, introducerea în circuitul turistic a unor zone noi, etc.

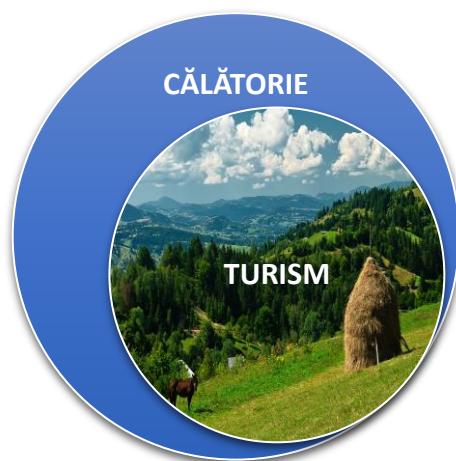

Fig. 1.1. Interdependența turism – călătorie

Paralel s-a conturat și opinia potrivit căreia este utilizat termenul de călătorie, care nu poate substitui pe cel de turism, sau cel de călător cu cel de turist. Călătoria este un element al turismului legat prin interdependență.

Călătoria reprezintă o noțiune mai largă, putând fi înțeleasă și ca emigrare (Fig. 1.1.), deplasare dintr-un loc în altul, care nu are nimic în comun cu motivația turistică. Călătoria are un sens atotcuprinzător, incluzând deplasarea pentru orice motiv. Călătorii pot fi nu numai turiști, ci și refugiați, emigranți, nomazi, etc.

De asemenea, identificarea turismului cu recreere nu este corectă, între ele există o importantă zonă de intersecție, respectiv, recreerea se realizează în cea mai mare parte prin turism, iar turismul în marea lui majoritate, înseamnă recreere (Fig. 1.2).

Fig. 1.2. Relația turism – recreere

B. *Noțiunea de turist* a cunoscut de-a lungul timpului diferite interpretări, cele mai reprezentative fiind:

Comitetul de Statisticieni ai Ligii Națiunilor, în 1937, a propus definirea turistului drept *orice persoana care călătorește spre un alt loc, altul decât domiciliul sau obișnuit pentru mai puțin de 12 luni, scopul fiind altul decât desfășurarea unei activități lucrative.*

În 1950, Uniunea Internațională a Organismelor Oficiale de Turism (Organizația Mondială a Turismului) alături definiției de mai sus includerea în rândul turiștilor și a studenților și elevilor care beneficiază pe anumite perioade de burse de studii.

Conferința Națiunilor Unite asupra turismului și călătoriilor internaționale, (Roma, 1963) propune utilizarea termenului de *vizitator* pentru *orice persoană ce vizitează o țară, alta decât cea în care se află reședința sa*

obișnuită, pentru orice alt motiv decât desfășurarea unei ocupații remunerate în interiorul țării pe care o vizitează.

Definiția de mai sus este mult mai completa decât cele enunțate anterior, deoarece sunt vizate două categorii: *turiștii* sunt vizitatori pentru mai mult de 24 ore; *excursioniștii* reprezintă vizitatori pentru mai puțin de 24 de ore. Totodată s-a definit și noțiunea *de călător în tranzit* ce reprezintă *orice persoană care traversează o țară, chiar dacă rămâne mai mult de 24 de ore, cu condiția ca opririle să fie de scurtă durată și/sau să aibă alte scopuri decât cele turistice.*

După anul 1970, dezvoltarea accelerată a turismului a determinat apariția unor deficiențe în înregistrarea circulației turistice pe plan intern și internațional, în analiza comparativă între țări, regiuni, zone, agenții de turism cu activități multinaționale etc. Astfel, a apărut necesitatea utilizării unui sistem statistic unic al turismului și aceleași terminologii. Toate acestea au fost rezolvate cu prilejul Conferinței Internaționale asupra statisticii voiajelor și turismului (Ottawa, 1991) și anume: definirea noțiunilor de turism, turist, vizitator, forme ale turismului; conceptul de industrie turistică; clasificarea activităților turistice.

Turismul cuprinde activitățile desfășurate de persoane pe durata călătoriilor și sejururilor, în locuri situate în afara reședinței obișnuite pentru o perioadă consecutivă ce nu depășește un an, în scop de loisir, afaceri sau alte motive.

Din punctul de vedere al motivațiilor ce determină deplasarea persoanelor în alte scopuri decât cele lucrative s-au stabilit: loisir, recreere și vacanță; vizite la rude și prieteni; afaceri și motive profesionale; tratament medical; religie, pelerinaje; motive diverse (echipajele aeronavelor și vaselor destinate transportului public, tranzit etc.).

Turismul intern/domestic reprezintă rezidenții unei țări care călătoresc în interiorul acesteia. La acesta se alătură și conceptele de: turism interior (turism intern și turism receptor); turism național (turism intern și turism emițător); turism receptor/inbound turism (non-rezidenții care călătoresc într-o anumită țară; turism emițător/ outbound turism (rezidenții dintr-o țară care călătoresc în alte țări; turism internațional (turism emițător și turism receptor);

Turistul este orice persoana care se deplasează spre alt loc situat în afara reședinței sale obișnuite, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și ale

cărei motive principale de călătorie sunt altele decât exercitarea unei activități remunerate în locul vizitat.

Vizitatorii pot fi internaționali (turiști și excursioniști) și interni (turiști și excursioniști).

Vacanțierii sunt cei ce realizează o călătorie de cel puțin 4 zile, de aici rezultând diferența între turismul de week-end (1-3 zile) și turismul de vacanță.

Industria turistică este sector al economiei alcătuit din activități sau mai multe ramuri al căror obiectiv este satisfacerea nevoilor turiștilor. Din industria turismului fac parte următoarele activități:

- cazare și alimentație (hoteluri și restaurante - hoteluri, moteluri, case de oaspeți, ferme, vase de croaziera, vile, castele, campinguri, proprietăți time-share, reședințe secundare, restaurante clasice);
- transport sector comercial (linii aeriene, curse navale, căi ferate, autocare etc) și necomercial (automobile proprietate personală, aeronave proprii, iahturi etc);
- organizare voiaje;
- agrement/atracții (elemente naturale și antropice);
- administrarea destinațiilor: oficii de turism naționale, regionale, locale.

Scopul turismului este obținerea unor satisfacții. Serviciile sunt oferite prin activități productive care au fost considerate necesare în urma unei investigații prealabile. Deoarece, este o activitate spațio-temporală, trebuie în primul rând să definim zona turistică care poate fi:

- zonă turistică emitentă care emite flux de turiști;
- zonă turistică receptoare care atrage flux turistic datorită caracteristicilor sale particulare: natură, istorie, monumente, condiții balneo - climaterice, etc.

Ansamblul călătoriilor între diferite zone produce o activitate economică bazată pe o structură de piață. Această activitate economică generează, pe de o parte, o ofertă a receptorului (atracții turistice și infrastructură), iar pe de altă parte, generează o cerere de servicii (cazare, transport, informații, etc.).

Fluxul turistic presupune o deplasare a turiștilor dintr-un loc (emițător) în altul (receptor), creând relații de marketing între aceste două zone.